

TN § 19**Visby vattenverk ombyggnation**

Ärendenummer: TN 2022/4327

Paragraf föregående instans: TN AU § 10

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att gå vidare med inriktningsbeslut att flytta personal, lager och verkstäder från Visby södra vattenverk för att frigöra yta till processer för att klara vattenförsörjningen.

Sammanfattning

I projekt Visby södra vattenverk avses att renovera ställverk, reservkraft, distributionspumpar och se över kontorslokaler för driftpersonal. För att nå dit behöver man se helheten i Visby vattenförsörjning, att sätta rätt funktion på rätt plats utifrån dagens förutsättningar och framtida scenarion. Detta är första steget av flera för att säkra Visby framtida dricksvattenförsörjning.

Syftet med projektet är att förbättra driftsäkerhet, redundans, barriärhöjd/drucksvattenkvalitet, leveranssäkerhet och arbetsmiljö samt möjliggöra planerad och framtida exploatering av Visby stad. Anläggningen har på flertalet punkter uppnått sin tekniska livslängd och flertalet byggnader på Visby södra vattenverk är ur arbetsmiljö, säkerhet och energi är en stor utmaning i de mål som VA-avdelningen och Teknikförvaltningen arbetar med. Behovet av att kunna lagerhålla material enligt kraven från livsmedelsverket och MSB kan inte uppnås med befintliga lokaler.

Projektgruppen har bearbetat och analyserat respektive frågeställning som är relevant för projektet i det här skedet och landat i fyra olika alternativ. Dessa alternativ visar att för att klara kraven på rening av dricksvatten, leveranssäkerhet, driftsäkerhet, arbetsmiljö, redundans och logistik finns inte tillräckligt med markyta i området vid vattenverket för att utveckla verksamheten främst med avseende på svårigheter att ta mer mark i anspråk.

Vattentillgången är redan idag ansträngd i Visby. Till 2030 kommer vattenbehovet under sommartid i Visby att öka med ca 16 procent i medeldygn och 25 procent för ett maxdygn. Till 2050 är prognosen att vattenbehovet ökar med ca 35 procent jämfört med dagens behov, detta är avstämt med planenheten med reservation för försvarsmaktens utbyggnad på ön.

VA-avdelningen kommer framöver att behöva bygga processanläggningar för att höja kemisk och mikrobiologisk barriärverkan för att klara kraven enligt livsmedelsverkets dricksvattendirektiv samt få en stabil kvalitet på vattnet. Hårdare rening av råvatten leder till minskad dricksvattenproduktion men säkerställer vattenkvaliteten till abonnenterna.

Inriktningsbeslutet omfattar att gå vidare med att flytta personal, lager och verkstäder från Visby södra vattenverk för att frigöra yta för

dricksvattenproduktion. Personalen kommer under byggtid att sitta i tillfälliga paviljonger på Visby norra vattenverk. Lager och verkstäder kommer att byggas på Visby norra vattenverk för att klara kraven från livsmedelsverket och MSB. Möjligheten att disponera ytor för verksamhetens olika funktioner på ett genomförbart sätt öppnas och VA-avdelningen kan arbeta mot att säkra vattenförsörjningen både kort- och långsiktigt.

Visby södra vattenverk kommer endast att inrymma dricksvattenproduktion och därmed uppnår man möjligheten att bygga en robust vattenproduktion.

Förutsättningarna att ta mark i anspråk för VA-verksamhet vid Visby norra vattenverk är goda då Region Gotland äger marken och stora delar av området redan är taget i anspråk som industrimark. Befintliga verksamheter på området kan omfördelas och möjlighet till samordningsvinster inom teknikförvaltningen öppnas.

Inriktningsbeslutet innebär ekonomiskt i det här steget, ett fortsatt arbete i projektet på Visby södra vattenverk som är budgeterat till 37 mkr och inrymmer pumpar, ställverk, reservkraft och tillfälliga paviljonger. Flytt av lager och verkstad till Visby norra vattenverk uppskattas till en kostnad av 50 mkr. Beloppen ryms inom VA-avdelningens strategiska plan och budget.

Detta säkerställer arbetsmiljön för VA-personal, säkerheten för dricksvattenproduktion och möjliggör framtida investeringar för ökad vattenproduktion till Visby. I den budgeterade och uppskattade kostnaden inkluderas inte processanläggningar, reservoarer samt övrig infrastruktur som krävs för att producera dricksvatten i sin helhet till Visby vilket kommer att behöva ytterligare beslut framöver. Vidare utredningar kommer visa investeringsbehovet för nya och större råvattenkällor samt ökad vattenproduktion till Visby.

Det är av största vikt att inriktningsbeslutet tas nu för att inte hamna i en akut vattenbrist samt säkerställa vattenkvaliteten till Visbys abonnenter. Det tar tid att bygga förutsättningar för att fortsätta utveckla vattenförsörjningen och konsekvenserna av att inte ta ett beslut skulle bli att VA-avdelningen kommer att behöva säga nej till nya anslutningar inom Visby med omnejd.

Bedömning

Barn- och genusperspektiv – Säkerställer framtida dricksvattenkvaliteten för kommande generationer så att våra barn och ungdomar kan få god tillgång till ett säkert dricksvatten. I projektet kommer vi se över möjligheterna att kunna ha utställning i området för att sprida kunskap om vattnets väg till kranen. VA-avdelningen kommer att få tillgång till personalutrymmen oavsett genus.

Landsbygdsperspektiv - Besökare är en stor inkomstkälla för hela Gotland, skapar många arbetstillfällen och möjliggör egenföretagande och verksamheter över hela ön under ett gemensamt starkt varumärke. VA-avdelningen skapar

förutsättningar för en fortsatt utveckling och möjliggörande av nybyggnation samt täcka behovet för besöksnäringen över hela ön.

Ekologi/Hållbarhet:

Effektivisera användning av ytor som redan tagits i anspråk för att minska avtryck på grön- och rekreationsområden samt primärt vattenskyddsområde. Befintliga byggnader av värde renoveras, vilket leder till minskat behov av nyproducerat material. Uttjänta byggnader ersätts av nya energieffektiva byggnader vilket på sikt minimerar energiförbrukning till fastigheterna. Vid nybyggnation kommer VA-avdelningen se över möjligheterna med solceller på byggnaderna samt återanvända 2 av 3 befintliga reservoarer där beklädnad av reservoarerna sker med växtlighet för att minska klimatavtrycket. Möjliggöra för större reservoar vilket minskar belastningen på vattentäkterna och medför att VA-avdelningen kan ha ett hållbart och kontrollerat vattenuttag.

Ekonomisk konsekvensanalys - Inriktningsbeslutet innebär ett fortsatt arbete i projekt Visby södra vattenverk budgeterat till 37 mkr för att säkra vattenförsörjningen men framförallt möjliggör fortsatt utveckling av verksamheten.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av VA-utvecklare Jonas Carlsson, projektledare Jonas Sundgren och projektledare Henrik Stoltz.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att gå vidare med inriktningsbeslut att flytta personal, lager och verkstäder från Visby södra vattenverk för att frigöra yta till processer för att klara vattenförsörjningen.

Beslutsunderlag

TKF Tjänsteskrivelse 2023-01-17
Presentation på sammanträde